

Sygn. akt II CNP 58/17

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Karol Weitz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 marca 2018 r.,

skargi J. R.

o stwierdzenie niezgodności z prawem

prawomocnego postanowienia Sądu Okręgowego w K.

z dnia 4 marca 2016 r., sygn. akt I 1Ca .../15, wydanego

w sprawie z wniosku J. R.

przy uczestnictwie R. J.

o zniesienie współwłasności,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku jest nadzwyczajnym środkiem prawnym, pozwalającym na zakwestionowanie orzeczeń, których wydanie stało się źródłem szkody, a które równocześnie pozostają w oczywisty i rażący sposób sprzeczne z prawem. Podstawę uwzględnienia skargi stanowić może wadliwość orzeczenia o zasadniczym i ewidentnym charakterze, nie zaś każdy, nawet marginalny czy wątpliwy, wypadek jego sprzeczności z prawem (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 23 października 2014 r., V CNP 15/14, nie publ. oraz z dnia 16 czerwca 2015 r., IV CNP 72/14, nie publ.). Równocześnie, skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku posiada ściśle określony cel - służąc uzyskaniu prejudykatu w rozumieniu art. 417¹ § 2 k.c., niezbędnego do dochodzenia odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa w odrębnym postępowaniu.

W myśl art. 424⁸ § 1 i 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odrzuca skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, gdy ulegała ona odrzuceniu przez sąd niższej instancji, została wniesiona po upływie terminu, nie spełnia wymagań określonych w art. 424⁵ § 1 k.p.c., jest z innych przyczyn niedopuszczalna, jak również, gdy zmiana zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych była lub jest możliwa albo nie zachodzi wyjątkowy wypadek, o którym mowa w art. 424¹ § 2 k.p.c.

Zgodnie z 424⁵ § 1 k.p.c. skarga powinna zawierać oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części (pkt 1), przytoczenie jej podstaw oraz ich uzasadnienie (pkt 2), wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny (pkt 3), uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody, spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy (pkt 4), wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe, a ponadto - gdy skargę wniesiono, stosując art. 424¹ 2 k.p.c. - że występuje wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi (pkt 5) oraz wniosek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem (pkt 6). Z uwagi na nadzwyczajny charakter tego środka

prawnego oraz jego funkcję, wszystkie wymagania konstrukcyjne wymienione w art. 424⁵ § 1 k.p.c. powinny być przytoczone samodzielnie, niezależnie od innych, w związku z czym skarga niespełniająca któregokolwiek z nich dotknięta jest tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w trybie właściwym dla usuwania braków formalnych.

Przedstawiona skarga wniesiona od postanowienia Sądu Okręgowego w K. z 4 marca 2016 r. nie spełnia wymagań konstrukcyjnego przewidzianego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c.

Skarżący próbując wypełnić wymaganie przewidziane w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. podniósł, że nie przysługuje mu w chwili obecnej skarga kasacyjna, gdyż upłynął dwumiesięczny termin do jej wniesienia, oraz że nie zachodzą w sprawie podstawy do wniesienia skargi o wznowienie postępowania z uwagi na upływ terminu trzech miesięcy zarówno z przyczyn nieważności (art. 401 pkt 2 k.p.c.), jak i z uwagi na brak właściwych przyczyn restytucyjnych (art. 403, 401¹ i 416¹ k.p.c.)

W świetle art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. skarżący powinien wykazać, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia nie było i nie jest możliwe w drodze innych środków prawnych. Nie chodzi więc tylko o wykazanie, że w chwili wniesienia skargi wzruszenie orzeczenia nie jest możliwe, ale również o wykazanie, że nie było to możliwe wcześniej. Wymaganie określone w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. nie może więc być spełnione w ten sposób, że skarżący powoła się na upływ terminów do wniesienia innych środków prawnych. Na marginesie należy wskazać, że wywód skarżącego dotyczący skargi kasacyjnej jest błędny, gdyż niedopuszczalność tej skargi od zaskarżonego postanowienia wynikała nie z upływu terminu, ale z normy zawartej w art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c.

Odrębnie należy podnieść, że skarżący wykazując, że nie mógł i nie może wnieść skargi o wznowienie postępowania, zarazem powołał się w skardze na to, że w postępowaniu przed Sądem drugiej instancji, który wydał zaskarżone postanowienie, doszło do uchybień procesowych, które miały skutkować nieważnością tego postępowania z powodu pozbawienia go możliwości obrony swych praw (art. 379 pkt 5 k.p.c.). Uszło uwadze skarżącego, że okoliczność ta

stanowi zarazem podstawę wznowienia postępowania z powodu nieważności postępowania (art. 401 pkt 2 k.p.c.). W istocie skarżący powołując się na przedmiotową przyczynę nieważności wskazał, że mógł być wnieść skargę o wznowienie postępowania, a nie uczynił tego z powodu upływu terminu.

W tych okolicznościach odrzucenie skargi wynikało zarówno z tego, że skarżący nie spełnił wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 5 k.p.c. (art. 424⁸ § 1 k.p.c.), jak również z tego, że zmiana zaskarżonego postanowienia mogła być ewentualnie dochodzona w ramach skargi o wznowienie postępowania, gdyby skarżący wniósł ją w terminie i gdyby okazała się ona uzasadniona (art. 424⁸ § 2 k.p.c.).

kc

jw